

1 Ce înseamnă executare în materie civilă și comercială?

Executarea unei hotărâri înseamnă executarea obligațiilor ce le-au fost impuse părților printr-o hotărâre judecătorească în cadrul unei proceduri judiciare; prin urmare, prin executarea unei hotărâri judecătorești se înțelege efectuarea de către părți a actelor impuse prin acea hotărâre. Unele hotărâri judecătorești nu necesită o executare specială: de exemplu, hotărârile privind recunoașterea unor raporturi juridice sau privind încetarea, modificarea sau stabilirea unor raporturi juridice. Hotărârea poate fi executată de bună-credință de către părți, adică fără a fi nevoie de măsuri de executare silită. În cazul în care persoana împotriva căreia a fost pronunțată hotărârea nu se conformează de bună voie hotărârii respective, creditorul obligației care face obiectul hotărârii are dreptul să solicite instanței emiterea unui titlu executoriu, pe care să îl depună la executorul judecătoresc.

Executorii judecătorești sunt persoane autorizate de stat care, la cererea creditorului, pot lua măsuri de executare a unei hotărâri care nu este pusă în aplicare de bună voie.

Executarea silită a hotărârilor este reglementată în secțiunea VI - „Procedura de executare silită” din Codul de procedură civilă și în Ordinul ministrului justiției nr. 1R-352 din 27 octombrie 2005 privind aprobarea normelor metodologice de executare silită a hotărârilor judecătorești (denumit în continuare „Ordinul nr. 1R-352”). Alte acte juridice pot prevedea norme specifice în această materie.

2 Care este autoritatea sau autoritățile care au competență în materie de executare?

Hotărârile judecătorești sunt executate de executorii judecătorești.

3 Care sunt condițiile în care poate fi emis un titlu executoriu sau o hotărâre executorie?

3.1 Procedura

Titlul executoriu emis în temeiul unei hotărâri judecătorești este transmis unui executor judecătoresc de către persoana abilitată în acest sens, și anume creditorul sau reprezentantul acestuia. Dacă titlul executoriu este depus la executorul judecătoresc de către reprezentantul creditorului, legea impune ca drepturile reprezentantului în exercitarea atribuțiilor sale să fie dovedite prin intermediul unui mandat care să îndeplinească condițiile prevăzute de prin lege. Cu alte cuvinte, mandatul din partea unei persoane fizice trebuie să ia forma unui act notarial, iar reprezentantul unei persoane juridice poate fi mandatat și de un organ al persoanei juridice în cauză. Dacă titlul executoriu este depus la un executor judecătoresc de către un avocat sau de către asistentul acestuia, executorul judecătoresc trebuie să îi furnizeze executorului judecătoresc și convenția de reprezentare încheiată cu clientul, în format scris, sau orice alt document în care să se prevadă drepturile și obligațiile acestuia și sfera acestora. Titlurile executorii referitoare la recuperarea unor sume de bani sunt transmise executorilor judecătorești prin sistemul informatic al executorilor judecătorești în conformitate cu procedura prevăzută în Ordinul nr. 1R-352: în mod echitabil între toți executorii judecătorești dintr-o anumită jurisdicție, luând în considerare categoriile de titluri executorii prevăzute în Ordinul nr. 1R-352 și sumele care trebuie recuperate, asigurându-se faptul că orice nou titlu executoriu de recuperare de la același debitor îi este atribuit executorului judecătoresc deja responsabil de recuperarea de la debitorul respectiv, cu excepția cazului în care noul titlu executoriu nu este de competența celui executor judecătoresc. Executorul judecătoresc verifică, în termen de trei zile lucrătoare de la primirea titlului executoriu sau, în cazul unei executări silite urgente, fără întârziere, dacă nu există obstacole clare în calea adoptării titlului executoriu și a inițierii măsurilor de executare silită.

3.2 Condițiile principale

Titlul executoriu poate fi depus la executorul judecătoresc de către creditor sau de reprezentantul acestuia ori de către autoritatea sau funcționarul care l-a emis. În cazul în care debitorul este o persoană fizică, titlul executoriu este pus în aplicare de un executor judecătoresc competent în funcție de locul de reședință sau de muncă al persoanei respective ori de cel în care se află bunurile. În cazul în care debitorul este o persoană juridică, titlul executoriu este pus în aplicare de un executor judecătoresc competent în funcție de locul unde debitorul își are sediul social sau activele.

Titlurile executorii trebuie depuse înainte de expirarea termenului de prescripție. Titlurile executorii întemeiate pe hotărâri judecătorești pot fi depuse în vederea executării în termen de cinci ani de la data la care hotărârea a rămas definitivă. Termenul de depunere a titlului executoriu al unei hotărâri care trebuie executată de urgență începe să curgă din ziua următoare pronunțării hotărârii.

Se consideră că un titlu executoriu este acceptat atunci când creditorul îi plătește executorului judecătoresc costurile administrative aferente executării. În funcție de situația financiară a creditorului persoană fizică, executorul judecătoresc poate renunța integral sau parțial la plata costurilor de executare sau poate amâna plata acestora până la încheierea procedurii de executare.

4 Obiectul și natura măsurilor executorii

Măsurile de executare silită sunt:

- punerea sub sechestru a fondurilor, a activelor sau a drepturilor de proprietate ale debitorului;
- punerea sub sechestru a bunurilor și a fondurilor debitorului deținute de alte persoane;
- interdicția ca alte persoane să îi transfere bani sau bunuri debitorului sau să îndeplinească alte obligații față de debitor;
- confiscarea documentelor care dovedesc drepturile debitorului;
- poprirea salariilor, a pensiilor, a subvențiilor sau a altor venituri ale debitorului;
- confiscarea anumitor bunuri ale debitorului menționate în hotărârea judecătorească și transferul acestora către creditor;
- administrarea activelor debitorului și utilizarea veniturilor astfel obținute în vederea rambursării creditorului;
- obligația sau interdicția debitorului de a efectua anumite acțiuni;
- compensarea datoriilor reciproce;
- alte măsuri prevăzute de lege.

Mai multe măsuri de executare silită pot fi aplicate în același timp.

4.1 Ce tipuri de bunuri pot face obiectul executării?

În cazul unei persoane fizice, se pun sub sechestru următoarele:

- ipotecă și active constituite drept garanții reale în cazul executării în beneficiul creditorului ipotecar sau al deținătorului garanției;
- active, drepturi de proprietate, valori mobiliare, salarii, burse sau alte venituri ori bunuri mobile aparținând debitorului;
- bunuri imobile aparținând debitorului;

terenuri agricole aflate în proprietatea debitorului, în cazul în care activitatea principală a debitorului este agricultura; locuința debitorului.

În cazul unei persoane juridice, se pun sub sechestrul următoarele:

ipotecă și active constituite drept garanții reale în cazul executării în beneficiul creditorului ipotecar sau al deținătorului garanției;

active, drepturi de proprietate, valori mobiliare, produse finite (bunuri) aparținând debitorului și alte bunuri mobile și imobile care nu sunt utilizate direct sau nu pot fi utilizate direct în producție, cu excepția spațiilor administrative;

alte active;

bunuri imobile necesare producției, precum și materii prime, produse, mașini-unelte, echipamente și alte bunuri de capital pentru producție directă.

4.2 Care sunt efectele măsurilor executorii?

Măsurile și procedurile de executare silită variază în funcție de natura pecuniară sau nepecuniară a executării și de obiectul sechestrului (fonduri, venituri sau alte active ale debitorului).

În cazul în care executarea de natură pecuniară privește fondurile debitorului situate în instituții de credit, de plată și/sau în instituții emitente de monedă electronică, executorul judecătoresc emite, în cursul executării silită, un ordin către aceste instituții, prin intermediul Sistemului de informații privind restricțiile de numerar, pentru a limita fondurile aflate la dispoziția debitorului sau pentru a solicita ca din fondurile debitorului să se acopere creanța și cheltuielile de executare.

În cazul în care executorul judecătoresc constată că fondurile sau alte active ale debitorului sunt deținute de terți (executorul judecătoresc are dreptul de a primi informații din care să reiasă dacă terțul este obligat să ramburseze debitorului sau să îi transfere alte active), fondurile respective sunt puse sub sechestrul.

În cazul în care executarea silită privește poprirea veniturilor debitorului, executorul judecătoresc transmite titlul executoriu angajatorului debitorului sau oricărei alte persoane care îl plătește. Salariile și plățile similare ale debitorului se deduc în măsura necesară pentru a acoperi sumele recuperabile.

În cazul în care executarea silită privește recuperarea activelor debitorului, acestea sunt puse sub sechestrul și executate. Nu se pot pune sub sechestrul activele debitorului dacă acesta îi furnizează executorului judecătoresc dovada că suma în cauză poate fi recuperată prin poprirea veniturilor sale în termen de șase luni sau, în cazul în care punerea sub sechestrul vizează ultima locuință a debitorului, în termen de 18 luni. Punerea sub sechestrul a locuinței debitorului se poate face numai în cazul în care suma care trebuie recuperată depășește 4 000 EUR. La cererea debitorului sau a membrilor familiei acestuia, după punerea sub sechestrul a unui apartament sau a unei case în vederea recuperării sumelor neplătite pentru facturile de energie, utilități sau alte servicii, instanța poate decide că nu se poate utiliza pentru recuperare ultimul apartament, ultima casă sau o parte a acestuia/acesteia în care persoanele în cauză trebuie să locuiască. În acest sens, instanța poate lua în considerare situația financiară și interesele copiilor, ale persoanelor cu handicap și ale persoanelor defavorizate.

Punerea sub sechestrul a activelor debitorului reprezintă o restricție sau o interdicție temporară a dreptului de proprietate sau a unei componente a acestuia (dreptul de posesie, folosință, de dispoziție).

Sechestrul poate fi pus de o instanță judecătorească sau de un executor judecătoresc.

Instanța pune sub sechestrul bunurile prin intermediul unei hotărâri care implică luarea unor măsuri asigurătorii provizorii. Valoarea fondurilor sau a activelor puse sub sechestrul nu poate depăși valoarea creanței. Instanța poate revoca o astfel de hotărâre la cererea părților interesate sau, în anumite cazuri prestabilite, din proprie inițiativă. În cazul în care instanța respinge o cale de atac, măsurile asigurătorii temporare rămân în vigoare până când hotărârea devine definitivă. În cazul în care, după aplicarea măsurilor asigurătorii temporare, calea de atac este admisă, măsurile asigurătorii temporare se aplică până la executarea hotărârii.

Executorul judecătoresc care pune în aplicare un titlu executoriu trebuie să semneze ordonanța de punere sub sechestrul a activelor debitorului. Un executor judecătoresc poate revoca un ordin de punere sub sechestrul numai dacă a luat efectiv această măsură. În principiu, un executor judecătoresc nu poate pune sub sechestrul active ale debitorului având o valoare mai mare decât este necesar pentru a acoperi suma recuperabilă și costurile de executare.

Valorificarea activelor se realizează prin vânzarea forțată, la licitație, a activelor debitorului sau ale furnizorului garanției. Licitarea se realizează prin intermediul unor societăți care tranzacționează sau transformă active, prin transfer către creditor, prin vânzare către un cumpărător sugerat de debitor sau prin alte mijloace. În funcție de motivele punerii sub sechestrul și a tipului de bunuri în cauză, activele puse sub sechestrul sunt executate silit conform legii de către un executor judecătoresc, de către birourile Inspectoratului Fiscal de Stat sau de către brokeri și societăți care își desfășoară activitatea în domeniul comerțului cu valori mobiliare publice.

Bunurile imobile aparținând debitorului și alte bunuri înregistrate legal cu o valoare mai mare de 2 000 EUR, precum și alte bunuri mobile cu o valoare unitară mai mare de 30 000 EUR se vând prin licitație. Alte active pot fi valorificate prin alte mijloace. Vânzarea bunurilor prin licitație se efectuează pe cale electronică.

Înainte de începerea licitației, debitorul are dreptul de a găsi un cumpărător pentru vânzarea activelor. În cazul în care debitorul găsește un cumpărător înainte de licitație, activele sunt vândute cumpărătorului respectiv. Activele pot fi vândute cumpărătorului găsit de debitor pentru o sumă care nu poate fi mai mică decât valoarea indicată în ordonanța de punere sub sechestrul decât în cazul în care prețul obținut este suficient pentru a acoperi întreaga creanță și costurile de executare.

Valorificarea bunurilor puse sub sechestrul marchează încetarea sechestrului.

În cazul în care titlurile executorii se referă la datorii reciproce între debitor și creditor, executorul judecătoresc compensează aceste sume în conformitate cu procedura prevăzută. În cazul în care, în conformitate cu procedura stabilită, este posibil să se recupereze întreaga sumă prin compensare, nu se iau alte măsuri de executare silită. Compensarea nu poate fi utilizată pentru a pune sub sechestrul mijloace de subsistență.

Cerințele specifice pentru executarea silită nepecuniară sunt prevăzute de lege.

Atunci când execută o hotărâre judecătorească având ca obiect schimbarea persoanei căreia îi este încredințată un minor, executorul judecătoresc aplică măsura de executare implicând persoana căreia urmează să i se încredințeze copilului și un reprezentant al organismului public responsabil cu apărarea drepturilor copiilor. Trebuie asigurată protecția drepturilor copilului.

Dacă anumite obiecte ale debitorului îi sunt atribuite creditorului prin hotărârea judecătorească, executorul judecătoresc confiscă aceste obiecte și i le transferă creditorului.

În funcție de hotărârea judecătorească, numai persoanele menționate în titlul executoriu pot fi instalate într-un spațiu rezidențial sau expulzate dintr-un astfel de spațiu. Dacă este necesar, se poate face apel la poliție.

În cazul în care nu este executată o hotărâre prin care debitorului i se impune să efectueze sau să pună capăt anumitor acțiuni care nu sunt legate de transferul de active sau fonduri, executorul judecătoresc întocmește un raport în acest sens. Acest raport este apoi transmis ulterior instanței districtuale de la locul de executare, care va decide cu privire la aplicarea consecințelor menționate în hotărârea inițială (și anume, în cazul în care pârâtul nu a executat

hotărârea în termenul prevăzut, reclamantul va avea dreptul de a exercita actele în cauză sau de a lua măsuri de încetare a acestor acte pe cheltuiala pârâtului și, în același timp, să își recupereze de la pârât sumele ocazionate de executare), iar în cazul în care consecințele nu sunt menționate în hotărâre, instanța va decide cu privire la modificarea modalităților de executare.

Dacă actele menționate în hotărâre pot fi îndeplinite sau întrerupte numai de către pârâtul însuși, iar pârâtul nu face acest lucru, acestuia i se poate impune o sancțiune în favoarea părții care solicită executarea și se poate acorda un nou termen de executare. Plata amenzii nu exonerează debitorul de obligația de a executa sau de a pune capăt actelor prevăzute în hotărâre.

4.3 Care este valabilitatea măsurilor de acest fel?

Titlurile executorii întemeiate pe hotărâri judecătorești pot fi depuse în vederea executării în termen de cinci ani de la data la care hotărârea a rămas definitivă. Termenul de depunere a titlului executoriu al unei hotărâri care trebuie executată de urgență începe să curgă din ziua următoare pronunțării hotărârii. Titlurile executorii referitoare la reintegrarea profesională pot fi depuse în termen de o lună începând cu ziua următoare datei pronunțării hotărârii. În funcție de hotărârea în cauză, dacă se solicită plăți periodice, titlurile executorii sunt valabile pe întreaga perioadă pentru care sunt scadente plățile, iar termenul de prescriere pentru executarea fiecărei plăți începe să curgă de la fiecare dată de expirare a termenului de plată.

Se stabilesc termene specifice pentru deciziile altor funcționari sau instituții care pot face obiectul executării silite.

În cazul în care termenul pentru depunerea unui titlu executoriu este prelungit din motive pe care instanța le consideră importante, judecătorul poate reinnoi prelungirea, cu excepția cazului în care legea prevede altfel.

Măsurile de executare luate de executorul judecătoresc rămân în vigoare până la revocarea lor de către executorul judecătoresc în cauză. În cazul în care se introduce o cale de atac împotriva legalității actelor efectuate de executorul judecătoresc și instanța a admis calea de atac ca fiind justificată sau parțial justificată, toate măsurile luate sau o parte din acestea pot fi revocate de instanța sesizată cu calea de atac.

Punerea sub sechestru a bunurilor sau alte măsuri asigurătorii temporare aplicate de instanță rămân în vigoare până la revocarea (sau înlocuirea acestora cu o altă măsură) de către instanță sau, în caz de apel, până la revocarea acestora de o instanță superioară.

Valorificarea bunurilor puse sub sechestru marchează încetarea sechestrului.

A se vedea răspunsul la punctul 3.2.

5 Există posibilitatea de a ataca hotărârea care stabilește o măsură de acest fel?

Calea de atac împotriva unui act procedural efectuat de executorul judecătoresc poate fi introdusă în termen de 20 de zile de la data la care reclamantul a luat cunoștință sau ar fi trebuit să ia cunoștință de efectuarea actului atacat sau de refuzul de a-l efectua și, în orice caz, nu mai târziu de 90 de zile de la data efectuării actului atacat. Calea de atac se adresează chiar executorului judecătoresc. Executorul judecătoresc trebuie să soluționeze calea de atac în termen de 5 zile lucrătoare. În cazul în care executorul judecătoresc refuză să admită calea de atac, integral sau parțial, calea de atac și decizia executorului judecătoresc se transmit instanței districtuale în a cărei jurisdicție se află biroul executorului judecătoresc.

Măsurile luate de instanță pot fi revocate sau modificate de aceeași instanță sau pot fi atacate în fața unei instanțe superioare.

6 Există limitări privind executarea, în special legate de protecția debitorului sau de termene?

A se vedea răspunsul la punctul 3.2.

Această pagină face parte din portalul [Europa ta](#).

Ne-am bucura să primim [feedbackul](#) dumneavoastră cu privire la utilitatea informațiilor furnizate.



This webpage is part of an EU quality network

Ultima actualizare: 11/07/2022

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.